

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 20 Kasım 2019
Sayı : 1325

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 21/11/2019
Sayı: -120.10-E.00000569377

0000569377

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk işçiliği dünyanın ve Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri olmaya devam etmektedir. Toplumların çocuklara bakış açısı, ülkelerin gelişmişlik düzeyine ve kültürel yapısına göre değişmektedir. Yoksulluğun ve göçün fazla, sanayileşmenin az, sosyal güvenliğin tüm bireyleri kapsamadığı ve çalışanların milli gelirden aldığı payın düşük olduğu ülkelerde çocuk işçi sayısı fazladır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) raporuna göre dünya genelinde zararlı işlerde çalışan çocuk sayısı 73 milyona, toplam çocuk işçi sayısı 152 milyona ulaşmıştır. Ülkemizde TÜİK'in 2019 verilerine göre; 2018 yılsonu itibarıyla, Türkiye nüfusu 82 milyon 3 bin 882 iken bunun 22 milyon 920 bin 422'sini çocuk nüfusu oluşturmaktadır. Araştırmalara göre, Türkiye'de 6-17 yaş grubunda çocuk istihdam oranı yüzde 5.9 seviyesindeyken, çalışan çocukların yüzde 68,8'ini (614 bin) erkek, yüzde 31,2'sini (279 bin) kız çocukları oluşturmaktadır. Çocuk işçilerin % 41,4'ü "hane halkı gelirine katkıda bulunmak" amacıyla çalışmak zorundayken, yarısı çalışmak zorunda olduğu için okuluna devam edememektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çocuk işçilikle mücadele etmek ve çocuk işçiliğini durdurmak için 2017-2023 yılları için "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı" hazırlamış ve 2018 yılını "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı" ilan etmiştir. Ancak 2018 yılı verilerine bakıldığında çocuk işçi ölümlerinde kısmi artış olmuştur. İktidarın ve sermayenin çocuk işçiliğinin durdurulması için yaptığı çalışmalara bakıldığında izlenen tablo, Türkiye'de çocuk işçilik sorununu çözmek üzerine değil tam tersine sermayenin ihtiyaçlarını karşılamak üzerine "güvencesiz emek havuzu" olarak biçimlendirildiğini göstermektedir.

İSG (İş Sağlığı ve İş Güvenliği) Meclisi verilerine göre 2013 yılında 59 çocuk, 2014 yılında 54 çocuk, 2015 yılında 63 çocuk, 2016 yılında 56 çocuk, 2017 yılında 60 çocuk, 2018 yılında 67 çocuk ve bu yılda 55 çocuk çalışırken yaşamını yitirmiştir. İş cinayetlerinde ölen kız çocuklarının oranı genel ölen kadın işçi oranının üç katıdır. Bu durum, kız çocuklarının özellikle tarım sektöründeki yoğun sömürsünden kaynaklanmaktadır. Tarımda çalışan kız çocuklarının oranı %58'dir ve özellikle mevsimlik tarım işçiliğinin belkemiğini oluşturmaktadırlar.

İş cinayetlerinde ölen göçmen çocuklarının oranı genel ölen işçi oranının iki katından fazladır. Türkiye'de bulunan yaklaşık 5 milyon mülteci nüfusunun yarısı çocuktur. Özellikle Suriyeli sığınmacı çocuk işçiler emek piyasasında daha kötü koşullarda ve düşük ücretlerle çalışmakta ve ayrımcılığa uğramaktadır. Özellikle küçük işletmeler, ucuza ve uzun sürelerle çalışılabilecek ve ücret pazarlığına girmeyecek, temel işçi haklarını aramayacak, her türlü çalışma koşulunu kabul edecek mülteci çocukları karın tokluğuna çalıştırmaktadır.

Yaş gruplarına baktığımızda yasal olarak çalışmanın yasak olduğu 14 yaş ve altında 23 çocuk bu yıl çalışırken yaşamını yitirmiştir. Hatta bu çocukların içinde 10 yaşının altında yedi çocuğun bulunması durumun vahametini daha da gözler önüne sermektedir.

Çocuk işçiler en çok, tarım sektöründe çalışırken yaşamını yitirmiş olup tarımdaki çocuk iş cinayetlerini sanayideki (metal, tekstil, ağaç vb.) çocuk ölümleri izlemektedir. Tarımda, sanayide inşaatta, konaklamada, küçük atölye ve işletmelerde, tamirhanelerde ve sokaklarda çalışan çocuk işçiler en çok trafik kazalarında, boğularak, ezilerek, yüksekten düşerek, şiddete uğrayarak ya da yanarak hayatlarını kaybetmektedir.

Bu bağlamda, çocuk işçiliği ölümlerinin ve çocuk işçiliğinin sosyal, ekonomik, toplumsal boyutlarının tüm yönleriyle ele alınması, çocuk işçiliği ile etkin mücadele için yol haritasının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98, içtüzüğün 104 ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Ali Haydar HAKVERDİ
A. H. HAKVERDİ
Hüseyin Yıldız
Aydın Mr.

Serkan Tarkın

Agababa
Veli Agababa
Malatya Mr.

13.25 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 21/11/2019
Sayı: -120.10-E.00000569377

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
İsmail Özcan	Konya	
Yakup Zengin	İstanbul	
Emrah Torkon	Kocaeli	
Ali Peker	İstanbul	
Selin Saygı Bökü	İzmir	
Mahmut Tanal	TST	
Ahmet KAYA	Trabzon	
İlham Ören Ağzı	Niğde	
Orhan Sarıbaş	Bursa	
Faruk Sarıbaş	NEŞEHİR	
Ayhan BAKI	Azad	
Ömer Fikri Çiner	Niğde	
Kadim Durmaz	TOKAT	
Kamil Oğuz SINDIR	İZMİR	
Ayhan ÖZEL	Antalya	
Gamze Pekel İlgeci	İstanbul	
Nurhayat Altın	Karapınar	
Özgür Çaylak	Gaziantep	
Emrah Aytekin	Bahçeşehir	

